

“İki Devletli Çözüm Bir Yalandır”

<https://perspektif.online/iki-devletli-cozum-bir-yalandir/>

Dr. Azzam Tamimi: İki devletli çözüm bir yalandır, bir aldatma aracıdır ve Filistin'in sömürgeci işgalini güvence altına almanın ve sürdürmenin bir yoludur. Filistinlilerin çoğunluğu, 1948'de işgal edilen ve etnik temizlik yoluyla sürüldükleri topraklardan gelmektedir.

- [NAMAN BAKAÇ](#)
- 18 Ekim 2026

İran savaşına dair diplomatik süreç ile Husiler'in Suudi Arabistan'a yönelik saldırıları baş gündemi kaplamışken, Filistin'de soykırım hala devam ediyor. 2025 yılında Trump'ın sunduğu barış planı her ne kadar ilan edilmiş olsa bile sahadaki etkisi kendini gösterebilmiş değil. 1993 Oslo Barışı ve 2025'teki Trump'ın Barış Planı gibi siyasi çözümlerin varlığına rağmen, Filistinliler yüzyıldır süregelen işgal ve soykırım karşısında 7 Ekim 2023'te Aksa Tufanı'nı İsrail'e karşı meşru bir eylem olarak gerçekleştirdiler. Bu operasyon, tabiri caizse yeni bir dönem noktasına taşıdı Filistin davasını.

Gerçekleştirilen 7 Ekim Aksa Tufanı'nın sadece Orta Doğu'ya ve küresel siyasete etkisi olmadı; HAMAS'a, Gazze'ye, Filistin davasına, Siyonizme, Netanyahu'ya ve İsrail'e de jeopolitik, jeostratejik ve jeoekonomik yansımaları oldu. Yanısıra Batı toplumuna, Arap ve Müslüman halklar ile Yahudi toplumunda da kimilerine göre kırılma kimilerine göre dönüm noktası kimilerine göre de milat etkisi yarattı.

Orta Doğu ve küresel siyasete oluşturduğu kırılmaları uzun yıllar Londra'da yaşamış, *The Guardian* ve *Middle East Eye*'da yazıları yayımlanan, şu anda Londra merkezli yayın yapan *Al-Hiwar TV*'nin Genel Yayın Yönetmeni olan Dr. Azzam Tamimi ile konuştuk. HAMAS'ı en iyi bilen gazetecilerden bir olan Tamimi ile HAMAS'ın tarihini, yapısını, hedeflerini, gelişim

sürecini, askeri kapasitesini, toplumsal tabanını, işgale karşı sürdürdüğü direnişi, 7 Ekim Aksa Tufanı Operasyonunun hazırlıklarını, 7 Ekim'in son üç yıllık sürecini, HAMAS'ın şu anki askeri kapasitesini, Trump'ın sunduğu Barış Planı'na Filistinlilerin bakışını ve Filistin davasının nasıl çözüleceğine dair formülasyonunu konuştuk.

HAMAS İLKİN BARIŞÇIL EYLEMLER DÜZENLEDİ ANCAK İSRAİL'İN ŞİDDETE BAŞVURMASIYLA, SAVUNMA AMAÇLI ŞİDDETE BAŞVURDU

Hamas: İçeriden Bir Tarih kitabınızda HAMAS'a dair Batı'da en derinlikli kitabı yazdığınızı görüyoruz. Kitapta HAMAS'ın ideolojisi, davetten cihada giden yolu, neden silahlı mücadeleye girdiğini, 2006 Gazze seçimlerini, hükümet olarak Gazze'yi yönetme deneyimini ve Filistin Kurtuluş Örgütü ile olan ilişkisini ele almışsınız. Bize HAMAS'ın Batı Şeria ve Gazze'deki toplumsal tabanını, nasıl örgütlendiğini ve işgale karşı yürüttüğü askeri direniş kapasitesinin 2006-2023 arasında ne olduğundan biraz bahseder misiniz?

Bir direniş hareketi olarak Hamas, 9 Aralık 1987 tarihinde doğdu. Bundan önce örgüt, Müslüman Kardeşler'in (Al-Ikhwān Al-Muslimun) Filistin şubesi olarak faaliyet gösteriyordu. Diğer tüm şubelerde olduğu gibi, Müslüman Kardeşler'in temel uğraşı alanı; sosyal, ekonomik ve siyasi reformlardır. Faaliyetleri bireyden başlar, aileye ve topluma doğru ilerler, barışçıl yöntemler kullanarak devlete kadar uzanır. Bu amaç doğrultusunda, her alanda ve her yaş grubuna yönelik ilişkiler ve kurumlar her düzeyde inşa edilir. Hareket, faaliyetlerini finanse etmek için bağışlara ve gönüllülüğe dayanır. Bu amaçla hayır kurumları, İslami vakıf (bağış) geleneğine uygun olarak kurulur.

Hamas, varlığının ilk günlerinde gösteriler ve grevler gibi barışçıl direniş eylemleri düzenledi ve bunları teşvik etti. Ancak İsrail işgal makamlarının sert müdahalelerine karşılık olarak genç üyeler, kendilerini savunmanın bir yolu olarak şiddete başvurdu. Başlangıçta bu, bıçak kullanımını içeriyordu ancak kısa süre sonra bazı üyeler İsrail askerlerinden silah almayı veya kara-borsadan silah satın almayı başardı. O zamandan beri ve özellikle 1992 yılının sonlarında yaklaşık 400 üyesinin Güney Lübnan'a sürgün edilmesinin ardından hareket, bomba ve roket üretimini içeren bilgi ve teknikler edindi ve bunları geliştirdi.

SİYONİZM, NAZİZM VE FAŞİZMDEN AŞAĞI KALIR YANI OLMAYAN UĞURSUZ BİR İDEOLOJİDİR

HAMAS'ın direniş tarihini anlatırken insan ister istemez bu denli köklü bir sorunun çözümünün nasıl olacağını da düşünmüyor değil. Siz bir gazeteci olarak bir dönem The Guardian gazetesinde yazdınız. Şu anda Middle East Eye'de yazıyor ve Londra'da yayın yapan Al-Hiwar TV'nin Genel Yayın Yönetmenisiniz ve siyasi bir aktivist tarafınız da var. Yıllarca Filistin davası için mücadele etmiş biri olarak sorunun çözüm formülasyonunu nerede buluyorsunuz?

Tek çözüm var ve o da Siyonizmin sona ermesidir. Filistinlilerin karşı karşıya olduğu durum, Avrupalı haydutların topraklarını sömürgeci ve ırkçı bir şekilde işgal etmesidir. Siyonist projeyi tanımlamanın başka hiçbir doğru yolu yoktur. Apartheid rejimi Güney Afrika’da nasıl sona erdiyse, Fransızlar sonunda Cezayir’den nasıl çekildiyse ve ABD Vietnam’da ve Afganistan’da nasıl aşağılayıcı yenilgiler yaşadıysa, Siyonizmi de farklı bir kaderin beklediğini düşünmüyorum.

İki devletli çözüm bir yalandır, bir aldatma aracıdır ve Filistin’in sömürgeci işgalini güvence altına almanın ve sürdürmenin bir yoludur. Filistinlilerin çoğunluğu, 1948’de işgal edilen ve etnik temizlik yoluyla sürüldükleri topraklardan gelmektedir. Neden içlerinden herhangi biri, tarihî Filistin’in yalnızca küçük bir bölümünde kurulacak bir Filistin devleti karşılığında topraklarına geri dönme hakkından vazgeçmek istesin ki. Dahası, Siyonist bir devlet fikrinin kendisi insanlık dışıdır. Çünkü üstünlük ve kendine has ilahi haklar iddiasında bulunan bir ideolojidir. Bu, Nazizm ve faşizmden hiç de aşağı kalır yanı olmayan, uğursuz bir ideolojidir.

ETKİLERİ AÇISINDAN 7 EKİM’İN FİLİSTİN’İN ÖZGÜRLÜK MÜCADELESİ TARİHİNDE “DÖNÜM NOKTASI” OLARAK HATIRLANACAĞINA İNANIYORUM

Nazizim ve Faşizmden farklı olmadığını belirttiğiniz bu ideoloje karşı Filistinliler, 7 Ekim Aksa Tufanı’nı 2023’te gerçekleştirdiler. 7 Ekim’in son üç yıllık sürecinin; Filistin davasına, HAMAS’a ve direniş hareketlerine etkisinin ne olduğunu düşünüyorsunuz? 7 Ekim; Filistinlilerin mücadelesinde tarihsel olarak nerede duruyor? 7 Ekim Aksa Tufanı’nın; Siyonizm, Netanyahu ve İsrail’e etkisine dair bir panorama da çizmenizi istesem ne dersiniz?

Hamas’ın, Aksa Tufanı Operasyonu’nun ardından İsrail’in Gazze’ye açtığı savaş sonucunda bir direniş hareketi olarak ciddi darbe aldığı açık. Aynı durum diğer direniş grupları için de geçerli. Ancak Filistin davasının kendisi, dünya çapında benzeri görülmemiş kazanımlar elde etti. Filistin halkına duyulan sempati önemli ölçüde artmakla kalmadı; bugün giderek daha fazla insan, daha önce çok az kişinin sormaya cesaret edebildiği Siyonist projenin meşruiyetine dair soruları yüksek sesle dile getiriyor.

Etkileri açısından 7 Ekim’in, Filistin’in özgürlük mücadelesi tarihinde “DÖNÜM NOKTASI” olarak hatırlanacağına inanıyorum. Gazze halkına yönelik soykırımı protesto etmek ve kınamak için ABD ve Avrupa üniversitelerindeki kampüslerde kamp kuran öğrenciler, önümüzdeki on ya da yirmi yıl içinde kendi ülkelerinin liderleri ve karar vericileri olacaklar. Tıpkı 1970’lerin öğrencilerinin, küresel Apartheid (ırk ayrımcılığı) karşıtı hareketi zirveye taşıyan nesle dönüşmesi gibi; bu öğrenciler de Siyonizm’e karşı küresel bir harekete öncülük edecekler.

7 Ekim ve sonrasındaki süreç, dünya Yahudilerinin birçok üyesini de uyandırdı. İsrail dışındaki, özellikle de Amerika’daki pek çok Yahudi, bugün kendisini Siyonizm’den ve İsrail’den soyutluyor. Yüksek sesle “Bizim adımıza değil!” diye haykırıyorlar. İsrail’in kendi

içindeki çok küçük bir azınlık da dahil olmak üzere, dünya genelindeki pek çok Yahudi, İsrail hükümetinin 7 Ekim operasyonuna yanıt olarak gerçekleştirdiği soykırımın Yahudilere zarar verdiğini ve Siyonizm'in sonunu getirecek belirleyici faktör olabileceğini fark etmeye başladı.

HAMAS BİTİRİLSE BİLE, BAŞKA BİR KURTULUŞ PROJESİ ORTAYA ÇIKACAK ZİRA FİKRİN KENDİSİ ÖLMEZ VE ÖLMEYECEKTİR

7 Ekim 2023 Aksa Tufanı gerçekleşti. Günümüze gelelim. Şu anda HAMAS'ın direniş kapasitesini, tünellerin durumunu, füze stoğunu ve askeri kapasitesine dair neler söyleyebilirsiniz? İşgal ve soykırım devam ettiğine göre HAMAS ve diğer direniş örgütleri İsrail'e karşı mücadeleyi ne kadar sürdürebilir?

Hamas'ın mevcut askeri durumunu veya direniş kapasitesini değerlendirecek bir konumda değilim. Ancak açıkça görülüyor ki örgüt ciddi bir darbe almıştır. Bugün Gazze'nin büyük bir kısmı harabeye dönmüş durumdadır ve tüm toprakları ya İsrail tarafından doğrudan işgal edilmiş ya da kuşatma altına alınmıştır. Direniş hareketlerinin toparlanması şüphesiz zaman alacaktır. Yine de mesele Hamas ya da herhangi bir hareketten ibaret değildir.

Hamas bitirilse bile, başka bir kurtuluş projesi ortaya çıkacaktır. Fikrin kendisi ölmemiştir ve ölmeyecektir. Ancak hakkını teslim etmek gerekir ki Hamas teslim olmamış ve temel ilkelerine bağlı kalmaya devam etmiştir. Bu nedenle, Oslo şartlarını kabul edip işgal altyapısının bir parçası olmayı onayladıklarında FKÖ veya El Fetih'in uğradığı türden bir yenilgiye Hamas'ın uğramadığını söyleyebilirim.

HAMAS, TRUMP'IN BARIŞ PLANININ İŞE YARAMAYACAĞINI VE NETANYAHU'NUN ÇIKARLARINA HİZMET EDECEĞİNİ BİLİYORDU

Oslo Barış Anlaşması demişken, 2025'te Trump'ın sunduğu barış planını konuşalım. HAMAS'ın Trump tarafından sunulan Barış Planı'na dair duruşunu nasıl buluyorsunuz? Prof. Dr. Richard Falk, planı, HAMAS'ı silahsızlandıracağını ve Filistinlilerin geleceklerini tayin etmede dışladığını düşünüyor (<https://www.fokusplus.com/roportaj/filistinliler-gazzenin-geleceginde-dislanmis-durumda-ve-hamas-silahsizlandiriliyor>) Sizce HAMAS Trump planı karşısında ne yapmalıydı? Harekette bu konuda bir çatlaklık var mı? Trump'ın planı işgali ve soykırımı önleyecek bir gelecek sunuyor mu?

Elbette, değerli dostum Prof. Falk'a katılıyorum. Barış Kurulu Netanyahu'nun çıkarlarına hizmet ediyor. Yine de Hamas, mücadelenin temel esaslarından ödün vermeden bu oyunu oynamayı tercih etti. Bence Hamas, Trump'ın barış planının asla işe yaramayacağını biliyordu; çünkü İsraililer bu planı sabote edeceklerdi. Ve tam olarak da bu yaşanıyor.

7 EKİM AKSA TUFANI'NİN OLABİLECEĞİNİ, BAE DEVLET BAŞKANI NAHYAN'A İLETEN MUHAMMED DAHLAN OLDUĞU ANLAŞILIYOR

7 Ekim'e giden yolda HAMAS kaç yıl ve nasıl bir hazırlık yaptı? Operasyonu sizce hangi Arap ve Müslüman ülkeleri biliyordu? Birleşik Arap Emirlikleri'nin Netanyahu'yu operasyondan önce uyardığı ve Netanyahu'nun gerekli tedbirleri almadığı şeklindeki iddiayı nasıl buluyorsunuz? HAMAS'a ve diğer direniş hareketlerine dışardan askeri ve mali destek neden yapılamadı? Direnişin askeri kapasitesi kendi öz kaynaklarından mı sağlandı?

7 Ekim saldırısına yönelik hazırlıkların ayrıntıları, henüz açıklanmadı. Konuya dair bazı ipuçları ortaya çıksa da bunlar tam resmi görmek için yeterli değil. Görünüşe göre plandan kesin olarak haberdar olan kişi sayısı çok az. Yine de artık bir şeylerin tezgahlandığına dair şüpheler hakkında bir şeyler okuyor ve duyuyoruz. Birleşik Arap Emirlikleri'nin (BAE), Hamas'ın bir şeyler planladığı konusunda Netanyahu'yu uyardığı bildirilmişti. Ancak Netanyahu bu uyarıyı ciddiye almadı; zira sahadaki tüm işaretler aksi yöndeydi.

BAE Devlet Başkanı'nı uyaran kişinin Muhammed Dahlan olduğu anlaşılıyor. Dahlan bu bilgiyi, kendisi ile Hamas lideri Yahya El-Sinvar arasında irtibat görevlisi olarak hareket eden Süfyan adlı adamından almıştı. Görünüşe göre Yahya El-Sinvar, Süfyan veya Dahlan aracılığıyla İsraililere kasıtlı olarak bir mesaj iletilmesini sağlamaya çalışmıştı. Bu mesaj, şayet bir esir takasını kabul etmezlerse bir "deprem" yaşanacağı yönündeydi. Ne var ki, o "deprem" in ne anlama geldiğini, "Aksa Tufanı" gerçekleşene dek kimse bilmiyordu.